

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет перекладознавства

Кафедра психології, педагогіки і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної роботи

М. І. Соловей

« 23 » червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціалізований туризм

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2021 – 2022
Семестр	V
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

КИЇВ – 2021

Розробник:

Гедін М. С., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології, педагогіки і туризму,
протокол № 15 від 22 червня 2021 року

Завідувач кафедри О. В. Матвієнко

Схвалено на засіданні вченої ради факультету перекладознавства,
протокол № 12 від 23 червня 2021 року

Голова вченої ради факультету Л. Я. Зєня

1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними видами спеціалізованого туризму, їх специфікою та особливостями планування та організації відповідних турпродуктів для учасників спеціалізованих турів.

2. Загальний обсяг (відповідно до навчального плану) – 3 кредити ЄКТС; 90 год.

зокрема:

лекції – 20 год.

семінарські заняття – 24 год.

самостійна робота – 46 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Передумовою до вивчення дисципліни „Спеціалізований туризм” є вивчення дисциплін „Географія туризму”, „Організація активного туризму”.

Здобувачі вищої освіти повинні:

3.1. Знати понятійно-категоріальний апарат сфери туризму, історію розвитку туризму в світі та в Україні, природні особливості регіонів України та можливості організації в них спеціалізованих турів.

3.2. Вміти оперувати понятійно-категорійним апаратом, називати види туризму та давати їм характеристику.

3.3. Володіти елементарними навичками роботи з літературними джерелами, пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації.

4. Анотація навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм»:

Метою дисципліни «Спеціалізований туризм» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними видами спеціалізованого туризму, їх специфікою та особливостями планування та організації відповідних турпродуктів для учасників спеціалізованих турів.

Предметом вивчення вузівського курсу «Спеціалізований туризм» є спеціальні види туризму, популярні в світі та Україні.

Завданням дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти логічного і креативного мислення, навчання аналізу сучасної науково-дослідницької діяльності фахівця з туристичного обслуговування. Зосереджується увага на актуальних проблемах і тенденціях розвитку різних типів спеціалізованого туризму і методики наукового пізнання у вищій школі й застосуванні в науково-дослідницькій діяльності інноваційних програмних засобів. У навчальній програмі дисципліни визначено: основна мета її вивчення; основні і фахові компетентності, якими має оволодіти бакалавр спеціальності 242 Туризм; інформаційний обсяг навчальної дисципліни; форму підсумкового контролю і засоби діагностики успішності навчання.

Курс «Спеціалізований туризм» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля: ***Спеціалізовані види туризму та їх місце в структурі туристичних послуг***. У ньому висвітлюються спеціальні види туризму, популярні в світі та в Україні.

- 5. Завданням** вивчення дисципліни «Спеціалізований туризм» є формування у здобувачів вищої освіти логічного і креативного мислення, навчання аналізу сучасної науково-дослідницької діяльності фахівця з туристичного обслуговування, а також формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК16. Здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.

Фахові компетентності:

ФК17. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК19. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК21. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК22. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК23. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК25. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

ФК34. Здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості туристичного обслуговування.

ФК35. Здатність організовувати туристично-краєзнавчу діяльність з урахуванням історико-географічних особливостей туристичних дестинацій.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
	Знати:		
1.1.	Основні етапи становлення й розвитку спеціалізованих видів туризму.	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання практичного письмового завдання, письмова модульна контрольна робота.
1.2.	Різновиди спеціалізованого туризму в світі та в Україні; особливості функціонування світової та регіональної системи і комплексів туристичної спеціалізації, в яких отримали розвиток напрямки спеціалізованого туризму;	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, дослідницький.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
	Уміти:		
2.1.	Визначати основні показники, що характеризують тенденції розвитку світового ринку спеціалізованих туристичних послуг.	Семінари. Діалогово-комунікаційний, частково-пошуковий.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
2.2.	Визначати перспективні напрями розвитку туристичної галузі, спираючись на природні та природоохоронні об'єкти, особливості	Семінари. Діалогово-комунікаційний, частково-пошуковий.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна

	клімату, мінералізації водних ресурсів тощо;		робота.
	Комунікація:		
3.1.	навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг, встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, частково-пошуковий.	Участь у дискусії, виконання практичних завдань.
	Автономність та відповідальність:		
4.1.	управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері, виявляти проблемні ситуації, демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, дослідницький.	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань, письмова модульна контрольна робота.

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	+	+	+			
ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	+		+		+	
ПРН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	+	+	+		+	+
ПРН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.		+		+		
ПРН05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.			+	+	+	+
ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.	+		+		+	
ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.		+			+	
ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати		+	+	+	+	

шляхи їх розв'язання.						
ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати.	+		+		+	
ПРН24. Використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.	+	+	+	+		+

8. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Іспит	50 20 30

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум 20+20=40**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум 20+20+10=50**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “**0**” балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до	8-9-10 балів
--	-----------------

зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обгрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 3

1. Класифікація релігійного туризму (рівень А).
Максимальна кількість балів – 4.
2. Особливості "карнавальних " турів та їх характеристика (Рівень В).
Максимальна кількість балів – 6.
3. Проаналізуйте основні етапи розвитку круїзного туризму в світі (Рівень С).
Максимальна кількість балів – 10.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 4.

4 бали – виставляються за бездоганну відповідь.

3 бали – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

1-2 бали – виставляються за неповну, схематичну відповідь, в якій багато неточностей, фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 6.

5-6 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті поняття, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

3-4 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми, неповного, поверхового, з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 10.

8-9-10 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

5-6-7 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя та практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 20 балів.

Іспит

Іспит відбувається в усній формі. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача вищої освіти на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «відмінно» – 30 балів;
- «добре» – 23 бали;
- «задовільно» – 18 балів;
- «незадовільно» – 0 балів.

Здобувачам вищої освіти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «**відмінно**», за шкалою ЄКТС – **A**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти на іспиті

правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	«відмінно» (30 балів)
загалом правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрішностями	«добре» (23 бали)
здобувач вищої освіти під час відповіді припускається окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	«задовільно» (18 балів)
здобувач вищої освіти не може на питання екзаменаційного білета внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно» (0 балів)

Умови допуску до семестрового іспиту

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до іспиту з «Спеціалізований туризм» враховується виконання ними вимог навчального

плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з «Спеціалізований туризм». Здобувач вважається **допущеним до семестрового іспиту**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («30 балів»), «добре» («23 бали»), «задовільно» («18 балів»)), то такому здобувачу виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

9. Навчально-тематичний план дисципліни «Спеціалізований туризм»

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма здобуття освіти			
		Разом	зокрема		
лекції	семінарські заняття		самостійна робота		
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Спеціалізовані види туризму та їх місце в структурі туристичних послуг					
1.	Тема 1. Теоретичні засади вивчення та організації спеціалізованих видів туризму.	12	2	2	4
2.	Тема 2. Сучасні підходи у класифікації туризму.	12	2	2	4
3.	Тема 3. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру.	14	2	4	4
4.	Тема 4. Спеціальні види туризму культурно-пізнавального характеру.	14	2	2	4
5.	Тема 5. Сучасні сегменти ділового туризму.	12	2	2	4
6.	Тема 6. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру.	14	2	2	4
7.	Тема 7. Подієві та освітні види спеціалізованого туризму.	10	2	2	4
8.	Тема 8. Анімаційні види спеціалізованого туризму.	10	2	2	6
9.	Тема 9. Види спеціалізованого туризму на території України.	12	2	4	6
10	Тема 10. Сучасні тенденції світового туризму та їх вплив на розвиток спеціалізованих видів туризму	10	2	2	6
	Разом годин за модулем 1	90	20	24	46
	Усього годин	90	20	24	46

10. Рекомендовані джерела:

Базова література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с.
2. Бейдик О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
3. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник. Донецьк : Східний видавничий дім, 2008. 180 с.
4. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
5. Мальська М. П., Худо В. В., Занько Ю. С. Організація туристичного обслуговування : підручник. Київ: Знання, 2011. 275 с.
6. Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : підручник. Київ : Знання, 2013. 334 с.

Додаткова література:

1. Гедін М.С. Особливості розвитку туризму в сучасній Україні / Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму», 12 травня 2017 року / Відп. ред. Ю.І.Терещенко. К.: Вид. центр КНЛУ, 2017. С 34-39.
2. Гедін М.С. Паломницький туризм в сучасній Україні / Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму» / відп. ред. Ю.І. Терещенко, В.М.Васильчук, М.С.Гедін. Київ, 2016. С. 17-20.
3. Гедін М.С. Особливості організації ділового туризму в країнах Європи: досвід для України / Наукові та освітні трансформації в сучасному світі: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року). Суми: ТОВ НВП «Росток А. В.Т.». 2021. С. 18-20.
4. Романова А. А. Види туризму та їх класифікація у контексті сучасних тенденцій розвитку туристичної індустрії // Економіка і регіон. 2017. № 4. С. 13-19.
5. Ковешніков В.С. Інноваційні види туризму / В.С. Ковешніков, О.С. Ліфіренко, Н.М.Стукальська // Інвестиції: практика та досвід. 2016. №4. С. 38–44.
6. Сокол Т. Г., Плиська І. І. Інноваційні засоби і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2017. Випуск 47. С. 165 – 170.
7. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

11. Інформаційні ресурси

1. UNWTO. World Tourism Barometer. Committed to Tourism, Travel and the Millennium Development Goals. URL: [http:// www.world-tourism.org](http://www.world-tourism.org)
2. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
3. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.